

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки
Кафедра міжнародних комунікацій та політичного аналізу

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної і навчальної
роботи та рекрутації, проф. Гаврилук С. В.
Протокол № 17.10. 2018 р.

ПРОГРАМА
виробничої практики

ПЕДАГОГІЧНА (АСИСТЕНТСЬКА) ПРАКТИКА

підготовки магістра
галузі знань 029 «Міжнародні відносини»,
спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та
регіональні студії»,
освітньої програми «Міжнародна інформація та суспільні
комунікації»

Луцьк – 2018

Програма виробничої практики «Педагогічна (асистентська) практика» для студентів галузі знань – 029 «Міжнародні відносини», спеціальність 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії», освітньої програми «Міжнародна інформація та суспільні комунікації».

Розробник: Тихомирова Євгенія Борисівна, доктор політичних наук, професор кафедри міжнародних комунікацій та політичного аналізу

Рецензент: Михалюк Назар Юрійович, кандидат політичних наук, старший викладач кафедри міжнародних комунікацій та політичного аналізу

Програма навчальної дисципліни затверджена на засіданні кафедри міжнародних комунікацій та політичного аналізу

протокол № ____ від _____ 2018 р.

Завідувач кафедри: _____ (проф. Митко А. М.)

Програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною комісією факультету міжнародних відносин

протокол № ____ від _____ 2018 р.

Голова науково-методичної комісії факультету _____ (доц. Романюк Н. І.)

Програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною радою Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки

1. ІНФОРМАЦІЙНИ ОПИС ПРАКТИКИ «ПЕДАГОГІЧНА (АСИСТЕНТСЬКА) ПРАКТИКА»

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика виду практики
Денна форма навчання	029 «Міжнародні відносини», спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії», освітня програма «Міжнародна інформація та суспільні комунікації», магістр	Виробнича
Кількість годин/кредитів: 120 / 4		Рік навчання: 2
		Семестр: 3
		Консультації: 8 год.
		Самостійна робота 112 год.
		Форма контролю: Залік

2. АНОТАЦІЯ ПРАКТИКИ:

Педагогічна (асистентська) практика є обов'язковим компонентом програми професійної підготовки фахівців магістерського рівня вищої освіти за спеціальністю «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії». Педагогічна (асистентська) практика є однією з форм організації навчального процесу, яка направлена на набуття умінь у професійній педагогічній діяльності, що дозволяє пов'язати теоретичне навчання з практичною діяльністю студентів. Основна мета педагогічної (асистентської) практики – опанування студентами основних вмінь та навичок педагогічної діяльності, підготовка студентів до здійснення освітнього процесу, формування у них професійних якостей викладача через включення їх у навчальний процес освітньої установи. Завдання педагогічної (асистентської) практики – поглиблення і розширення теоретичних знань із спеціальних і психолого-педагогічних дисциплін, набутих студентами, застосування їх у вирішенні конкретних педагогічних завдань під час практики; формування у студентів-магістрів психолого-педагогічних та методичних умінь викладання відповідних навчальних дисциплін у системі вищої школи; вироблення умінь організації основних форм навчання у вищій школі, застосування сучасних технологій і методик навчання; формування умінь професійного і педагогічного спілкування зі студентською аудиторією; виховання у магістрів досвіду викладацької роботи, морально-етичних якостей викладача вищої школи, індивідуального творчого стилю педагогічної діяльності, потреби в самоосвіті.

3. КОМПЕТЕНЦІЇ

За результатами практики студенти будуть компетентними у таких питаннях:

- планування й організацію лекційних та семінарських занять, консультацій, індивідуальних занять зі студентами;
- планування та зміст і форми виховної роботи зі студентами;
- структура індивідуального плану роботи викладача;
- досвід педагогічної роботи провідних викладачів кафедри й факультету;
- аналіз можливостей конкретної навчальної теми для використання методів проблемного навчання, а також інших методів активізації навчального процесу;
- професійно-педагогічні дії і поведінка студентів;

- ефективність застосування різних методів, форм і засобів організації навчальної та виховної роботи;
- планувати й проводити лекційні та семінарські заняття, консультації, індивідуальні заняття зі студентами;
- планувати зміст і форми виховної роботи зі студентами;
- розробляти індивідуальний план роботи викладача;
- аналізувати свої професійно-педагогічні дії і поведінку студентів;
- прогнозувати ефективність застосування різних методів, форм і засобів організації навчальної та виховної роботи

4. ЕТАПИ ПРАКТИКИ (зміст, основні завдання, тривалість ¹⁾)

I. ПІДГОТОВЧИЙ – аналіз навчально-методичного забезпечення конкретної навчальної дисципліни

1. Pozнайомтеся з навчально-методичним забезпеченням навчальної дисципліни, до викладача якої Ви прикріплені
2. Складіть список навчально-методичних матеріалів, які Ви вивчали, зазначивши, чи є вони в читальному залі бібліотеки
3. Визначте, чи відповідають матеріал, що аналізувалися, нормативним вимогам, запропонуйте шляхи покращення навчально-методичного забезпечення даної навчальної дисципліни
4. Проаналізуйте, з якими іншими навчальними дисциплінами навчального плану вона пов'язана, яке значення вона має для них
5. Підготуйте тематичну папку щодо теми майбутньої лекції та семінарського заняття з різноманітного фактичного матеріалу, газетних вирізок і журнальних статей, назв книг і виписок з них, власних розрізаних або більш-менш систематизованих думок, цікавих спостережень, записаних афоризмів, народних приказок і прислів'їв, старих конспектів, що містять цінний фактичний матеріал, а також важливі теоретичні думки

II. ОЗНАЙОМЛЮВАЛЬНИЙ – підготовка до лекції, практичних, семінарських, лабораторних занять та її проведення

6. Відвідайте лекцію, яку проводить викладач даної навчальної дисципліни, заповніть бланк, який використовується на кафедрі міжнародної комунікації та політичного аналізу під час взаємовідвідування лекції
7. Розробити план, опорний конспект і текст двох лекцій відповідно з навчальною програмою даної дисципліни, що затверджена в СНУ
8. Підготуйте до неї необхідні засоби візуалізації (тексти плакатів, слайдів, комп'ютерних презентацій, фрагменти аудіо- та відеозаписів)
9. Отримайте відгук викладача даної навчальної дисципліни на тексти Ваших лекцій
10. Відвідайте семінар або практичне заняття, які проводить викладач даної навчальної дисципліни
11. Розробіть два сценарії семінарського або практичного заняття (сценарій лабораторної роботи)
12. Підготуйте до них необхідні засоби візуалізації (тексти плакатів, слайдів, комп'ютерних презентацій, фрагменти аудіо- та відеозаписів)
13. Отримайте відгук викладача даної навчальної дисципліни на підготовлені матеріали

III. ОСНОВНИЙ – проведення навчальної, наукової і виховної роботи

¹ Тривалість практики визначається з розрахунку 6 год на день x 5 робочих днів тижня x 4 тижня (120 год.= консультації 8 год., самостійна робота 112 год.)

14. За згодою викладача, який викладає дану навчальну дисципліну, проведіть в певній групі семінарські, практичні або лабораторні заняття
15. Проаналізуйте тематику поточного контролю з тем, до яких готувалися лекція та семінарське (практичне, лабораторне) заняття, а також питання, що виносяться на семестровий іспит з даної навчальної дисципліни.
16. Розробіть тестові завдання до опрацьованих тем курсу
17. Отримайте відгук викладача даної навчальної дисципліни на підготовлені матеріали
18. Ознайомтеся з літературою та джерелами з тематики магістерської роботи
19. Проаналізуйте план наукового дослідження з теми магістерської роботи з науковим керівником
20. Підготуйте вступ до магістерської роботи
21. Підготуйте доповідь або повідомлення для студентської наукової конференції СНУ
22. Підготуйте проспект наукової статті з теми магістерської роботи
23. Ознайомтеся з системою виховної роботи у вищому навчальному закладі, на факультеті, кафедрі
24. Розробіть план-конспект для проведення виховного заходу
25. Підготуйте повідомлення для інститутської газети про виховні заходи, що відбувалися в інституті
IУ. ПІДСУМКОВИЙ – підготовка звіту з практики
26 Підготовка звітної документації з практики
27 Оформлення звіту та здача його викладачу-керівнику практики від кафедри
28 Залік

5. ВИДИ (ФОРМИ) ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ

Зміст завдання
Навчально-методична робота викладача вишу
1. Знайомство з варіантами індивідуального плану роботи викладачів.
2. Розробка на базі типової навчальної програми робочої програми одного з розділів навчальної дисципліни.
3. Відвідування лекційних і семінарських занять викладачів кафедри. Аналіз занять (однієї лекції та одного семінару).
4. Складання плану – конспекту і проведення двох семінарських занять. Рецензування конспектів семінарських занять колег – практикантів.
5. Розробка тематики рефератів з певного розділу навчальної дисципліни.
6. Участь в засіданнях кафедри
Наукова робота викладача вишу
1. Складання плану одного з розділів по темі магістерської роботи.
2. Теоретична робота над темою.
3. Вивчення літератури і джерел.
4. Підготовка і погодження з науковим керівником плану роботи.
5. Підготовка доповіді або повідомлення для студентської наукової конференції СНУ.
Виховна робота викладача вишу
1. Розроблення плану-конспекту та проведення одного виховного заходу в студентській групі або в масштабі факультету.
2. Відвідування виховних заходів на факультеті з наступним їх аналізом.
3. Підготовка звіту з практики.
4. Підготовка звітної документації з практики.
5. Оформлення звіту та здача його викладачу-керівнику практики від кафедри

6. ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ПРАКТИКИ

Зміст роботи, що оцінюється	Кількість балів
1. Теоретична підготовка:	15
– знання предмету;	
– володіння матеріалом під час проведення уроків, гуртків, екскурсій, польових робіт тощо.	
2. Психолого-педагогічна майстерність:	10
– педагогічний такт;	
– комунікабельність;	
– емпатійність;	
– неконфліктність тощо.	
3. Особистісні характеристики:	5
– дисциплінованість під час проходження практики;	
– ініціативність;	
– самостійність;	
– професійна спрямованість;	
– інноваційність тощо.	
4. Оцінювання процесу проходження практики:	20
– проведення уроків, виховних заходів, експериментів;	
– формування технічної документації, облікової звітності на базах практики тощо.	
5. Оцінювання звітної документації:	20
– план-конспект заняття;	
– сценарій виховного заходу;	
– психолого-педагогічна характеристика;	
– матеріали економічної звітності;	
– карти;	
– плани екскурсій тощо.	
6. Оцінювання допоміжної документації :	5
– загальне оформлення щоденника;	
– оформлення допоміжної документації (конспекти уроків, наочний матеріал, схеми, знімки тощо).	
7. захист практики.	25
Сума	100

Шкала оцінювання

Таблиця 4

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка для заліку
90 – 100	зараховано
82 – 89	
75 - 81	
67 -74	
60 - 66	
1 – 59	Незараховано

7. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИКИ (методичне забезпечення практики)

1. Програма педагогічної (асистентської) практики, для студентів галузі знань – 029 «Міжнародні відносини», спеціальність 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії», освітньої програми «Міжнародна інформація та суспільні комунікації» / Є. Б. Тихомирова. – Луцьк : СНУ ім. Лесі Українки, 2018. – 10с.
2. Педагогічна (асистентська) практика : метод. реком. для студ. спеціальності 8.03020401 «Міжнародна інформація» / Є. Б. Тихомирова. – Луцьк : СНУ ім. Лесі Українки, 2013. – 24 с.

8. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Веймер Д. Аналіз політики: концепції і практика / Д. Веймер. – К. : Основи, 1998. – 624 с.
2. Гузій Н. В. Педагогічний професіоналізм: історико-методологічні та теоретичні аспекти: монографія / Н. В. Гузій. – К. : НПУ імені М. П. Драгоманова, 2004. – 243 с.
3. Основи методології та організації наукових досліджень: навч. посібник / за ред. А. Є. Конверського. – К. : Центр учбової літератури, 2010. – С. 5–105.
4. Слостенин В. А. Педагогика: учеб. пособие для студентов высш. пед. учеб. заведений / В. А. Слостенин, И. Ф. Исаев, Е. М. Шиянов; [под ред. В. А. Слостенина]. – М. : Академия, 2002. – 576 с.
5. Третько, В. В. Професійна підготовка магістрів міжнародних відносин у Великій Британії: теорія і практика: монографія / В. В. Третько. – Хмельницький : ХНУ, 2013. – 415 с.

9. ДОДАТКОВІ ВКАЗІВКИ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ

(схеми аналізу, зразки характеристик, обов'язки студента щодо бази практики)

9.1. Форма титульного аркушу звіту про проходження педагогічної (асистентської) практик

<p>Міністерство освіти і науки України Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки Кафедра міжнародної комунікації та політичного аналізу</p> <p style="text-align: center;">ЗВІТ</p> <p style="text-align: center;">про проходження педагогічної (асистентської) практики студентом (кою) 2 курсу магістратури зі спеціальності «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії», освітня програма «Міжнародна інформація та суспільні комунікації»,</p> <hr style="width: 80%; margin: 10px auto;"/> <p style="text-align: center;">практика з 22.10.18 до 09.11.2018 р.</p> <p>Керівник практики від кафедри міжнародної інформації _____ _____ прізвище, ім'я, по-батькові, вчена ступінь, посада</p> <p>Викладач-методист _____ _____ прізвище, ім'я, по-батькові, вчена ступінь, посада</p> <p style="text-align: center;">Луцьк – 2018</p>

9.2. Зразок заповнення щоденника практики

Дата	Зміст проведеної роботи, зауваження і враження студента
00.10.18	Познайомилась з особливостями планування роботи викладачів; розподілом навантаження; журналом обліку виконання навантаження; науковою та виховною роботою кафедри; з навчально-методичним забезпеченням дисципліни „_”.
...	Вивчала програму навчального курсу „_”, плани семінарських занять, тематику рефератів, контрольних робіт. Склала список навчально-методичних видань для її забезпечення, визначила їх відповідність вимогам, запропонувала шляхи покращення навчально-методичного забезпечення даної навчальної дисципліни (Звіт, стор. __)†.
...	Проаналізувала, з якими іншими навчальними дисциплінами вона пов’язана, яке значення вона має для них (Звіт, стор. __). ... Відвідала лекційне заняття викладача-методиста. Пошук літератури та підготовка матеріалів до лекції.
...	Вивчала тему майбутньої лекції __ (пошук літератури та підготовка матеріалів до неї). Розробила робочу програму відповідної теми навчальної дисципліни. Сформулювала ключові знання та вміння студентів, пов’язані з даною темою курсу; виділила основні питання; склала контрольні питання. ... Розробила тематику рефератів із обраної навчальної дисципліни. Визначила ключові питання курсу, вміння та навички студентів, після завершення курсу.
...	Підготувала тематичну папку щодо теми „_” (газетні вирізки і журнальні статті, назви книг і виписок з них, афоризми, народні приказки і прислів’я (Звіт, стор. __).
...	Відвідала заняття колеги-практиканта. Курс „_”. Аналіз однієї лекції (одного семінару).
...	Пошук літератури з теми семінарського заняття. Склала план-конспект одного семінарського заняття по курсу „_” за темою „_”, сформулювала теми семінару та основні питання. Виділення дискусійних питань.
...	Готувала розділ “Вступ” магістерської роботи, визначила актуальність теми, об’єкт та предмет ...
...	Вивчила систему виховної роботи на кафедрі ..

9.3. Схема аналізу навчального заняття (під час спостереження і проведення):

1. Структура заняття (чи відповідає вона специфіці семінарського, практичного, лабораторного заняття).
2. Основні методи проведення заняття, в тому числі дослідницькі, їх раціональність і наукове спрямування.
3. Професійні вміння та навички, що формувалися у студентів (відсутність яких знань та вмінь у студентів ще відчувається).
4. Забезпечення студентів необхідними засобами навчання, дидактичними матеріалами.
5. Якість зробленої інструкції щодо виконання самостійної роботи.
6. Перелік труднощів, що виникли у викладача і студентів у ході заняття.
7. Ефективність заняття. Пропозиції щодо поліпшення його структури та вдосконалення методики проведення.

† Сторінки в щоденнику проставляються під час складання звіту.

9.4. Схема аналізу виховного заходу (під час спостереження і проведення):

1. Проблеми виховного заходу і його педагогічні завдання.
2. Зміст. Структура заходу: а) початок; б) основна частина; в) заключна частина.
3. Необхідність застосування даної форми і її вікова відповідність.
4. Поведінка студентів. Їх активність, реакція на слова і дії.
5. Поведінка куратора (студента).
6. Характеристика методів, ТЗН, наочності.
7. Організаційний аспект діяльності.
8. Загальна характеристика результативності впливу виховного заходу на студентів.
9. Оптимальність розв'язання поставлених педагогічних завдань.

9.5 . Приклад характеристики студента – практиканта

Студент (ка) _____ під час проходження практики планувала і проводила лекційне та семінарське заняття, планувала зміст і форми виховної роботи зі студентами, розробляла індивідуальний план роботи викладача згідно з планом роботи кафедри і викладачів поточних дисциплін, вивчала досвід педагогічної роботи викладача-методиста кафедри міжнародної інформації. Вчилась аналізувати та прогнозувати ступінь ефективності застосування певних методів, форм і засобів організації навчальної та виховної роботи. Формувала свої організаційні навички, керування дискусією під час заняття, дослідницькою роботою студентів, стимулювання пізнавальної діяльності студентів. Розвивала свої комунікативні навички та вміння налагодження зі студентами довірливих та педагогічно правильних стосунків. Вчилась збирати необхідний матеріал для проведення семінарських занять, контрольних робіт; готувати тематику і матеріали для написання студентами рефератів і курсових робіт; володіти мовою, вдосконалювати свою техніку мовлення. Проходження практики допомогло більш детально засвоїти роботу зі студентами як викладача вищого навчального закладу, дало змогу набути вміння та навички викладача, спілкування зі студентами та вдосконалення своїх особистих знань.

Викладач-методист кафедри

міжнародної комунікації та політичного аналізу _____ (_____)

ЗМІСТ

1. ІНФОРМАЦІЙНИ ОПИС ПРАКТИКИ «ПЕДАГОГІЧНА (АСИСТЕНТСЬКА) ПРАКТИКА»	3
2. АНОТАЦІЯ ПРАКТИКИ:	3
3. КОМПЕТЕНЦІЇ	3
4. ЕТАПИ ПРАКТИКИ (зміст, основні завдання, тривалість)	4
5. ВИДИ (ФОРМИ) ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ	5
6. ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ПРАКТИКИ	6
7. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИКИ (<i>методичне забезпечення практики</i>)	7
8. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА	7
9. ДОДАТКОВІ ВКАЗІВКИ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ	7
9.1. Форма титульного аркушу звіту про проходження педагогічної (асистентської) практик	7
9.2. Зразок заповнення щоденника практики	8
9.3. Схема аналізу навчального заняття (під час спостереження і проведення):	8
9.4. Схема аналізу виховного заходу (під час спостереження і проведення):	9
9.5 . Приклад характеристики студента – практиканта	9